

KORKEAKOULUJEN SYSTEEMIKYSELY 2019

1 Systemikysely

Suomalaiset korkeakoulut ovat keränneet käyttämistään ohjelmistotuotteista tietoja jo lähes kymmenen vuoden ajan. Tavoitteena on saada yleinen käsitys ohjelmistotuotteiden käytön laajuudesta ja hyödyntämisestä korkeakoulujen eri palveluprosesseissa.

Näin ohjelmistoasiantuntijat voivat olla yhteydessä niihin korkeakouluihin ja asiantuntijoihin, jotka käyttävät tiettyä tuotetta. Tämä tarjoaa pohjaa hyvien käytänteiden ja kokemusten jaolle. Tavoitteena on myös luoda pohja yhteisille hankinnoille ja kouluttautumiselle. Tätä tarkoitusta varten on oma Special Interest Group: Lienssi-SIG. Sen piirissä oli vuonna 2019 yli 120 korkeakoulusektorin asiantuntijaa.

Yhteensä 1 385 nimikettä sisältävä ohjelmistolistalla on laaja, mutta ei vielä täysin kattava. Tuotenimikkeitä kertyy vuosittain lisää, kun yhä pienempienkin käyttäjäryhmien erikoissovellukset nousevat listalle.

Ohjelmistolistaan on haluttu myös tuoda sellaisia tuotenimikkeitä, jotka ovat korkeakoulun oman IT-palvelun tuottamia. Osaa näistä saatetaan tarjota myös muille korkeakouluille käytettäväksi – joskus myös korvausta vastaan.

Kyselyn rakenne

Kartoituksessa tuotenimikkeet ilmoitetaan korkeakoulun prosessien mukaan. Painopiste oli kyselyn alkuvaiheessa keskitetyn IT-palvelun hyödyntämisissä toiminnoissa, mutta vuosien varrella ohjelmistotuotteiden keruu on alkanut kattaa yhä useammin myös opetuksen, opiskelun, tutkimuksen ja TKI:n prosesseja ja alaprosesseja.

Tuotenimikkeestä kysytään onko se esim. kaupallinen tuote, lisenssi-riippuvainen tai puhtaasti open source –pohjainen. Tällä on merkitystä kun harkitaan yhteisiä kilpailutuksia. On hyvä huomata, että kaikki mikä on maininnalla open

PÄÄLUOKAT

Infrastruktura
Viestinnän järjestelmät
Tietovarastointi ja raportointi
IT service desk / HelpDesk
Talouhallinto
Henkilöstöhallinto
Tilahallinto ja hälytysjärjestelmät
Opintohallinto
Tutkimus
Kirjaston järjestelmät
AV-palvelut
Työkaluohjelmistot
Tieteenalakohtaiset sovellukset
Opetuksessa käytetyt sovellukset
Muut tietojärjestelmät

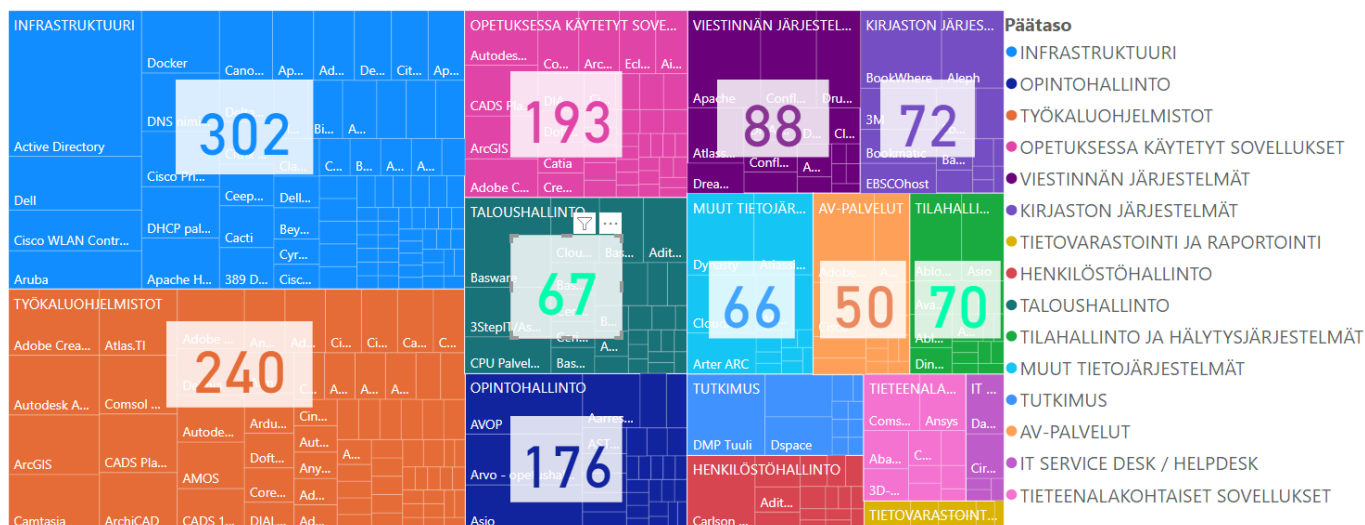
source, ei aina ole ilmaista organisaatiokäyttäjälle. On myös päinvastaisia tilanteita joissa kaupallinen tuote on koulutussektorin käyttäjälle ilmainen.

Tärkeä kysymys on tietyn tuotteen käytön elinkaari. Onko tuote uusi, käytössä vai poistumassa. Tietyn tuotenimikkeen kohdalla kysytään myös, onko ao. tuote hankittu niin sanotulla campus-lisenssillä. Eli se on silloin laajasti henkilöstö- tai opiskelijakäyttäjille käytettävissä. Vaihtoehtona on puhtaasti yksittäisiin käyttäjämääriin pohjaava ohjelmistotuote. Tässä on eri korkeakouluilla erilaisia tapoja toimia samankin tuotenimikkeen kohdalla.

Kyselyssä on kartoitettu tuotenimikkeen hankintatapaa: pilvipalveluna (SaaS) tai omana asennuksena. Tästä kysymyksestä on aika alkanut ajaa ohi. Niin moni tuote hankitaan nykyisellään pilvestä. Silti paikallisia asennuksia on vielä runsaasti käytössä.

Kysymys pilvipalvelusta on sinällään hieman horjuva, koska on tilanteita, joissa korkeakoulu voi tuottaa palvelun toiselle korkeakoululle pilvipalveluna. Näin sama tuote näyttäytyy kahdenlaisena kyselyssä.

2 Tuloksia 2019

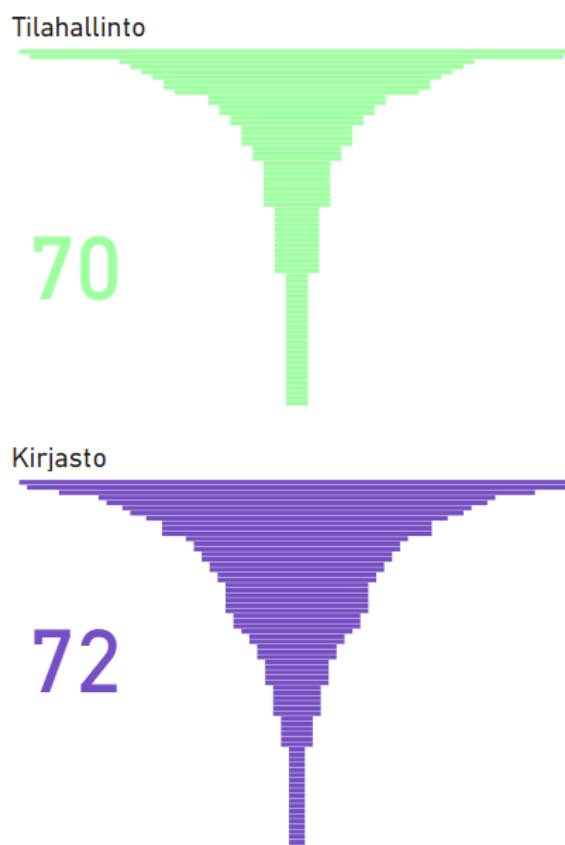
Johtuen kyselyn taustasta ja IT-painotuksesta, IT-infrastruktuuri kerää eniten tuotenimikkeitä. Toinen iso alue on työkaluohjelmistot, eli ohjelmistot joita asennetaan oletusarvoisesti korkeakoulun henkilötön käyttämille työasemille ja IT-opetusluokkiin. Tällaisia ovat mm. Microsoft-tuotteet, GIMP-kuvankäsittely ja SPSS tilasto-ohjelmisto.

Kuvassa 1 on kuvattuna väripinta-alalla kuinka paljon tuotenimikkeitä eri korkeakouluissa on rekisteröity ao. kategoriaan. Numero alueessa kertoo puolestaan yksittäisten erilaisten tuotenimikkeiden määrän ao. kategoriassa. Eli taloushallinnossa on vähemmän tuotenimikkeitä kuin opintohallinnossa, mutta yksittäistä opintohallinnon tuotetta käytetään useammissa eri korkeakouluissa. Tästä syystä pinta-ala ja numero eivät korreloi.

Yksittäiseen prosessiin luetteloitujen tuotenimikkeiden määrä ei kerro prosessin tehokkuudesta tai tehottomuudesta. Se kertoo erityisesti tuon prosessin teknologiaorientoituneisuudesta tai IT:n hyödyntämisen moninaisista mahdollisuuksista siinä

Tämäkään ei vielä täysin tarkoita, että tietyn prosessin tuotenimikkeistö olisi erityisen keskittynyt. Kuvassa 2 viivan leveys kertoo monessako korkeakoulussa ja alaprosessissa Kirjaston ja Tilahallinnon tuotenimike on mainittu. Kuten voi-

daan nähdä, kirjastossa on lukuisasti tuotenimikkeitä joita eri korkeakoulut käyttävät. Tilahallinnossa on selvästi yksi suosittu tuote ja lukuisa joukko muita nimikkeitä, joita käytetään vain yhdessä tai parissa korkeakoulussa. Yksittäisten nimikkeiden määrä kategorioiden välillä on kuitenkin lähes sama.

Kuva 2: Eräiden kategorioiden tuotejakauma

Korkeakoulut ja sektorierot

Kategorioista samankaltaisina tuotenimikkeiden suosiossa näyttäytyvät: infrastruktuuri, kirjaston järjestelmät, opetuksessa käytetyt sovellukset, tietovarastointi ja raportointi, tilahallinto ja hälytysjärjestelmät, työkaluohjelmistot ja viestinnän järjestelmät. Yksittäiset erot voivat johtua korkeakintaan esim. Peppi-opintohallinnon tietojärjestelmän tietyn osan luokitteluamisesta myös tilanvarausjärjestelmäksi.

Enemmän eroja on seuraavissa kategorioissa. Mukaan on otettu vain merkittävimmät käytetyt tuotteet.

Yliopistot ovat selvästikin SAP käyttäjiä. Muut sektorit ovat kovin samankaltaisia.

Taloushallinto	AMK	YO
SAP	6 %	25 %
Basware	8 %	7 %
Raindance	8 %	7 %
Paytrail	5 %	8 %
Rondo	2 %	6 %
3StepIT/Asset manager	5 %	2 %

Lähituen apuvälineet ovat kovassa kehityksessä. esim. Request Tracker ja Dameware ovat YO-sektorilla selkeässä laskussa vaikka pelkkä prosenttiarvo näyttää niiden olevan suosittuja. Vastaavasti AMK-sektorilla on Microsoft System Center Service Manager vahvassa nousussa.

IT Service desk	AMK	YO
TeamViewer	14 %	12 %
MS SCSM	14 %	9 %
Request Tracker	4 %	18 %
Efecte	8 %	12 %
Dameware	10 %	9 %
Cireson Total Management Studio	8 %	6 %

Opintohallinnossa näkyy Peppi/Sisu-leirit ja tietysti yliopistojen Oodi-käytön jatkuminen.

Opintohallinto	AMK	YO
Peppi	29 %	15 %
OPH: Opintopolku.fi	12 %	10 %
EXAM	5 %	5 %
Oodi	-	7 %
OILI	3 %	2 %
Urkund	3 %	1 %
Sisu	-	5 %

Henkilöstöhallinnossa YO-sektori on siirtymässä Personecista erityisesti Mepco HRM käyttöön. Myös AMK-sektorilla Mepco on nousussa.

Henkilöstöhallinto	AMK	YO
Reportronic	13 %	3 %
SoleTM	1 %	10 %
Carlson Wagonlit Travel	2 %	10 %
Sympa HR	9 %	-
SAP travel	-	9 %
Mepco HRM	3 %	6 %

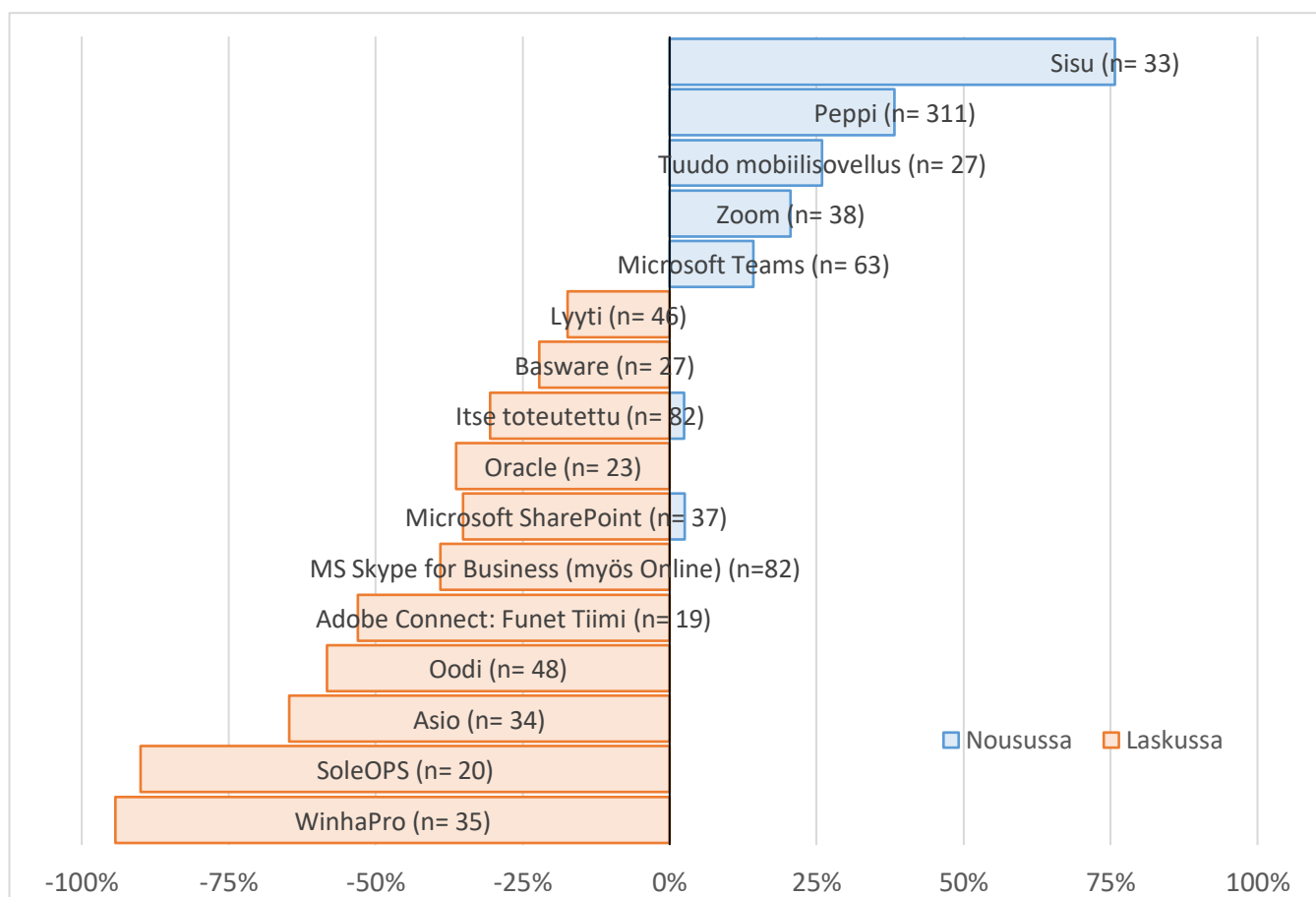
AV-palveluissa ollaan siirtymässä Skypen jälkeiseen aikaan ja ottamassa käyttöön Zoomia.

AV-palvelut	AMK	YO
Zoom	16 %	12 %
Microsoft Teams	13 %	11 %
MS Skype for Business	10 %	8 %
Adobe Connect: Funet Tiimi	9 %	6 %
MS Skype for Business Online	7 %	5 %
Polycom	4 %	6 %
Adobe Connect	4 %	5 %
Itse toteutettu	4 %	4 %
Cisco	5 %	3 %

Nousussa vai laskussa?

Ohjelmistonimikkeiden merkinnöistä 6 % on nousussa, 84 % käytössä ja poistumassa on 10 %

Kuten edellisessä osiossa todettiin, on Skype niin työasema- kuin online-versionakin poistumassa. Toisaalta tilalle on tulossa sen suora seuraaja Teams. Myös Zoom on verkkokokousvälineenä

Kuva 3: Poimintoja nousussa/laskussa olevista nimikkeistä

Eniten merkintöjä saaneista tuotteista on kuvassa 3 luettelo sellaisista, jotka ovat eniten nousussa ja toisaalta laskussa. Merkintöjen määrä on kuvattu suluissa.

Yllätys ei lie, että vastikään valmistuneet ja käyttöönotossa olevat opintohallinnon tietojärjestelmät Sisu ja Peppi ovat kärjessä. Samalla ne korvaavat tietyt tuotteet (Oodi ja WinhaPro). Asio on tuotteena sekä opintohallinnon että osin tilahallinnon käytössä. Näissä kummassakin sen osuus on vähenemässä.

Tuudo mobiilisovellusta opintohallinnon ilmoittautumis- ja muissa palveluissa on yleistymässä niin ammattikorkeakouluissa kuin yliopistoissakin.

vahvassa nousussa. Samassa kategoriassa Adobe Connect verkkokokousjärjestelmät ovat katoamassa. CSC:n palveluna se tunnetaan nimellä Funet Tiimi.

Tapahtumahallinta ja tapahtumien järjestämisen pilvipalvelu Lyyti on yhä paljon käytössä. Osassa se on korvautumassa opiskelijakäytössä opintohallinnon tietojärjestelmän tuomalla ominaisuudella.

Oracle-tuotteista tehtiin yhteishankintaa vuoden 2019 alussa, mutta varsin monessa palvelussa sen käytöstä alustana ollaan luopumassa. Oodin käytön väheneminen on eräs syy tähän.

3 Osallistujat

Ohessa on systeemikyselyyn osallistuneet korkeakoulut sekä eri prosesseihin tehty nimikemerkinnät.

Ammattikorkeakoulut	Merkinnät	Nimikkeet
Centria ammattikorkeakoulu	140	110
Diakonia-ammattikorkeakoulu	184	138
Haaga-Helia-ammattikorkeakoulu	220	169
Humanistinen ammattikorkeakoulu	170	115
Hämeen ammattikorkeakoulu	337	248
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	347	237
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	246	201
Kajaanin ammattikorkeakoulu	210	158
Karelia-ammattikorkeakoulu	253	171
Lahden ammattikorkeakoulu	288	206
Lapin ammattikorkeakoulu	273	200
Laurea ammattikorkeakoulu	127	95
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	363	245
Saimaan ammattikorkeakoulu	190	130
Satakunnan ammattikorkeakoulu	220	168
Savonia-ammattikorkeakoulu	313	265
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	297	217
Tampereen ammattikorkeakoulu	300	240
Turun ammattikorkeakoulu	277	223
Vaasan Ammattikorkeakoulu	152	119
Yrkehögskolan Arcada	224	169
Yrkehögskolan Novia	168	131

Yliopistot	merkinnät	nimikkeet
Aalto-yliopisto	436	338
Hanken Svenska handelshögskolan	125	117
Helsingin yliopisto	316	254
Itä-Suomen yliopisto	289	237
Jyväskylän yliopisto	274	250
Lapin yliopisto	218	177
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	296	223
Maanpuolustuskorkeakoulu	126	87
Oulun yliopisto	284	219
Taideyliopisto	187	145
Tampereen yliopisto	418	330
Turun yliopisto	324	248
Vaasan yliopisto	271	215
Åbo Akademi	190	153

Metropolia ammattikorkeakoulu palautti tietonsa raportin kirjoittamisen jälkeen. Sen luvut siis eivät ole vaikuttaneet tämän raportin tuloksiin.